



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Indberetning

om

## Kristiansands Kathedralskoles Virksomhed

i Skoleaaret 1887—88.



Kristiansands Aktiebogtrykkeri

ved H. Moe.

1888.

# Indberetning

om

## Kristiansands Kathedralskoles Virksomhed

i Skoleaaret 1887—88.



Kristiansands Aktiebogtrykkeri  
ved H. Moe.  
1888.

## I. Skolens Forstanderskab.

Ex officio: Caspar Cappelen Smith, Borgermester, R. St. O. O. p. t.  
Formand  $\frac{30}{5}$  87.

Karl Frederik Feilberg, Rektor, R. St. O. O.

Valgte: Johan Magelsen Brun, Stiftsprovst  $\frac{1}{1}$  86.

P. Ferdinand Reinhardt, Vicekonsul  $\frac{1}{1}$  86.

Tobias Siqveland, Kjøbmand  $\frac{1}{1}$  88.

---

## II. Skolens Lærere.

Rektor Karl Frederik Feilberg, cand. mag., udnævnt 1875.

Overlærer og Konrektor Frederik Gill Lie, cand. real., udn. 1872.

Overlærer Nils Johan Knap, cand. mag., udn. 1881.

Adjunkt Henrik Bessesen, cand. theol., udn. 1852.

— Karl Mathias Schönheyder, cand. mag., udn. 1876.

— Alfred Gjessing, cand. mag., udn. 1876.

— Lyder Kristian Sagen, cand. mag., udn. 1877.

— Knud Johannes Hougen, cand. real., udn. 1879.

— Jørgen Adolf Fog, cand. theol., udn. 1884.

— William Thorod Hamilton, cand. real., udn. 1886.

Klasselærer Siegvart Marius Johansen, stud. mag., udn. 1886.

— Henrik Nikolai Jæger, cand. theol. & mag., udn. 1887.

— Peter Didriksen Tønseth, Seminarist, udn. 1870.

Lærer i Regning og Skrivning, Karl August Arnesen, Seminarist.

— i Sang, Organist F. A. Rojahn.

— i Gymnastik, Kaptein J. Beichmann.

— i Tegning, Billedskjærer Abr. Stousland.

Student S. Johansen har i det forløbne Aar havt Permission for at fortsætte sine Studier ved Universitetet, og hans Undervisning er besørget af Broderen Stud. Ole Johansen.

### III. Disciplenes Antal m. m.

a.		3 Kvartal 1887.	4 Kvartal 1887.	1 Kvartal 1888.	2 Kvartal 1888.
I	Msk.	24	24	24	24
II	"	26	24	25	22
III	"	20	20	21	21
IV	" L	13	12	11	11
"	" E	10	10	12	11
V	" L	10	10	10	10
"	" E	14	14	14	12
VI	" L	6	6	4	4
"	" E	8	8	8	8
		131	128	129	123
I	Lg.	5	5	6	5
II	"	6	6	6	6
III	"	6	6	6	6
I	Rg.	2	3	3	3
II	"	2	2	2	2
III	"	4	4	4	4
SamletAntal		156	154	156	149

b. Aldersforholdet mellem de forskjellige Klasser:

1. Gjennemsnitsalder ved Begyndelsen af Skoleaaret. 2. Normalalder.

Middelskole	I . . . . .	9,83	9
—	II . . . . .	10,92	10
—	III . . . . .	11,85	11
—	IV . . . . .	12,5	12
—	V . . . . .	13,71	13
—	VI . . . . .	14,8	14

## 1. Gjennemsnittsalder ved Begyndelsen af Skoleaaret. 2. Normalalder.

Realgymn.	1 . . . . .	15	15
—	2 . . . . .	16	16
—	3 . . . . .	18	17
Latingymn.	1 . . . . .	15,4	15
—	2 . . . . .	17,5	16
—	3 . . . . .	17,7	17

Hjemnehørende paa Landet 11, i By 155, tils. 156.

---

## IV. Timefordelingsplan efter Fag og Klasser.

	Middelskolen								Realgymn.			Latingymn.			Kombinerede.	
	1	2	3	4 L.	4 E.	5 L.	5 E.	6 L.	6 E.	1	2	3	1	2		3
Religion . . . .	3	3	3	2		2		2		1	1	2	1	1	2	1 L. og R.
Modersmaal . .	7	5	5	4		3		3		3	2	3	3	2	3	1 L. og R. 2 L. R. 3 L. R.
Oldnorsk . . . .										(1)	2	1	(1)	2	1	1 L. R. 2 L. R.
Latin . . . . .				7		7		7					9	10	9	2 L. og 3 L. i 5 T.
Græsk . . . . .													7	7	7	2 og 3 L. i 4 T.
Engelsk . . . . .					5		5		5	4	5	5	(2)3	(2)3		
Tydske . . . . .		6	5	4		3	4	3	4	1	1		1			1 og 2 R.
Fransk . . . . .						2		2		(3)4	2	2	(3)4	2	2	1 L. og R. 2 og 3 R.
Historie . . . .	3	3	4	3		3		3		3	3	3	3	3	3	1 L. R. 2 L. R. 3 L. R.
Geografi . . . .	4	2	2	2		2		2		1	1	2				1 L. R.
Naturfag . . . .		2	2	2		3		2		6	5	5				1 og 2 R. 4 T.
Mathematik . .	4	4	5	6		5		6		5	6	6	2	3	3	1L.&R. 2L.R. 3L.R. 2T.
Skrivning . . .		3	2													
Tegning . . . .	4	2	2		3		1		1	2	2	2				1 og 2 R. i det halve Aar.
	26	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	31	30	30	30	

## V. Fagfordelingen

## Rektor.

Græsk i 3die Latingymnasium . . . . .	3	Timer.	
i 3die og 2den do. kombin. . . . .	4	”	
Norsk i 3die Latin- og Realgymnasium komb.	3	”	
Tydsck i 6te Middelskoleklasse . . . . .	3	”	
i do. do. Engl. . . . .	1	”	
Fransk i 3die og 2den Realgymn. kombin. . . . .	2	”	
			<hr/> 16 Timer.

## Konrektor Lie.

Mathematik i 3die Latingymnasium . . . . .	3	Timer.	
i 3die Realgymnasium . . . . .	6	”	
i 2den Latin- og Realgymn. komb.	3	”	
i 2den Realgymnasium . . . . .	3	”	
i 1ste Latin- og Realgymn. komb.	3	”	
i 1ste Realgymnasium . . . . .	3	”	
Geografi i 3die Realgymnasium . . . . .	2	”	
i 2det og 1ste do. komb. . . . .	1	”	
			<hr/> 24 Timer.

## Overlærer Knap.

Engelsk i 3die Realgymnasium . . . . .	5	Timer.	
i 2den do. . . . .	3	”	
i 2den og 1ste do. komb. . . . .	2	”	
i 1ste do. . . . .	2	”	
i 6te Middelskoleklasse . . . . .	5	”	
i 5te do. . . . .	5	”	
Norsk i 2den Latin- og Realgymnasium komb.	2	”	
			<hr/> 24 Timer.

## Adjunkt Bessesen.

Fransk i 3die Latingymnasium . . . . .	2	Timer.
i 2den do. . . . .	2	”
i 1ste Latin- og Realgymnasium komb. *)	3	”
i 6te Middelskoleklasse . . . . .	2	”

---

\*) I sidste Halvaar 4, tilsammen 23.



Fransk	i 5te Middelskoleklasse . . . . .	2	Timer.	
Engelsk	i 3die Latingymnasium . . . . .	2	”	
	i 2den do. . . . .	2	”	
	i 4de Middelskoleklasse . . . . .	5	”	
Geografi	i do. . . . .	2	”	
				<hr/> 22 Timer.

#### Adjunkt Schönheyder.

Norsk og Oldnorsk	i 1ste Latin- og Realg. komb.	4*)	Tim.	
Norsk	i 6te Middelskoleklasse . . . . .	3	”	
	i 5te do. . . . .	3	”	
Latin	i 6te do. . . . .	7	”	
	i 5te do. . . . .	7	”	
				<hr/> 24 Timer.

#### Adjunkt Gjæssing.

Latin	i 3die Latingymnasium . . . . .	4	Timer.	
	i 3die og 2den do. komb. . . . .	5	”	
	i 2den do. . . . .	1	”	
Græsk	i 2den do. . . . .	3	”	
	i 1ste do. . . . .	7	”	
Oldnorsk	i 3die Latin- og Realgymnasium komb.	1	”	
	i 2den do. do. komb.	2	”	
Tydsck	i 1ste Latingymnasium . . . . .	1	”	
				<hr/> 24 Timer.

#### Adjunkt Sagen.

Latin	i 2den Latingymnasium . . . . .	4	Timer.	
	i 1ste do. . . . .	9	”	
Historie	i 3die Latin- og Realgymn. komb.	3	”	
	i 2den do. - do. . . . .	3	”	
	i 1ste do. - do. . . . .	3	”	
	i 6te Middelskoleklasse . . . . .	3	”	
				<hr/> 25 Timer.

#### Adjunkt Hougen.

Naturfag	i 3die Realgymnasium . . . . .	5	Timer.	
	i 2det do. . . . .	1	”	

---

\*) I sidste Halvaar 3, tilsammen 23.

Naturfag	i 2det og 1ste Realgymn. komb.	. . . . .	4	Timer.
	i 1ste do.	. . . . .	2	”
	i 6te Middelskoleklasse	. . . . .	2	”
	i 5te do.	. . . . .	3	”
	i 4de do.	. . . . .	2	”
Mathematik	i 4de do.	. . . . .	6	”

---

 25 Timer.

#### Adjunkt Fog.

Religion	i 3die Latingymnasium	. . . . .	1	Time.
	i 3die Realgymnasium	. . . . .	1	”
	i 3die Latin- og Realgymn. komb.	. . . . .	1	”
	i 2det Latingymnasium	. . . . .	1	”
	i 2det Realgymnasium	. . . . .	1	”
	i 1ste Latin- og Realgymn. komb.	. . . . .	1	”
	i 6te Middelskoleklasse	. . . . .	2	”
	i 5te do.	. . . . .	2	”
	i 4de do.	. . . . .	2	”
	i 3die do.	. . . . .	3	”
	i 2den do.	. . . . .	3	”
Historie	i 5te do.	. . . . .	3	”
	i 4de do.	. . . . .	3	”

---

 24 Timer.

#### Adjunkt Hamilton.

Mathematik	i 6te Middelskoleklasse	. . . . .	6	Timer.
	i 5te do.	. . . . .	5	”
	i 3die do.	. . . . .	5	”
Geografi	i 6te do.	. . . . .	2	”
	i 5te do.	. . . . .	2	”
Naturhist.	i 3die do.	. . . . .	2	”
	i 2den do.	. . . . .	2	”
Tegning	i 3die Realgymnasium	. . . . .	2	”
	i 2det do.	. . . . .	1	”

---

 27 Timer.

#### Klasselærer Johansen.

Tydsks	i 3die Middelskoleklasse	. . . . .	5	Timer.
	i 2den do.	. . . . .	6	”

Norsk	i 2den Middelskoleklasse	. . . . .	5	Timer.
Historie	i 3die do.	. . . . .	3	”
	i 2den do.	. . . . .	3	”
Geografi	i 3die do.	. . . . .	2	”
	i 2den do.	. . . . .	2	”
				26 Timer.

#### Klasselærer Jæger.

Tydske	i 5te Middelskoleklasse	. . . . .	3	Timer.
	i 5te do. Engelsklinik	. . . . .	1	”
	i 4de Middelskoleklasse	. . . . .	4	”
Norsk	i 4de do.	. . . . .	4	”
	i 3die do.	. . . . .	5	”
Latin	i 4de do.	. . . . .	7	”
Tydske	i 2den og 1ste Realgymnasium komb.	. . . . .	1	”
				25 Timer.

**Klasselærer Tønseth** som før hele første Middelskoleklasse.

I Sang har Gymnasierne dannet 1 Parti, 6te og 5te Middelskoleklasse ligesaa, 4de, 3die, 2den og 1ste hver sit Parti.

I Gymnastik har Gymnasierne havt samlet Undervisning i 4 halve 6te og 5te i 4 halve, 4de, 3die og 2det samlet i 2 hele og 1ste for sig selv i 2 halve Timer.

Exercitie har været øvet i Skolegaarden, naar Lokalet har været optaget med skriftlig Afgangsexamen, forøvrigt i 4 Dage i Septbr. 1887 og 2 Dage under den mundtlige Examen i 1888.

## VI. Undervisningen.

### Latingymnasiets 3die Klasse.

*Religion.* Joh. Ev. 6, 1—21, 25 i Grundsproget. Repetition af Nissens Kirkehistorie og Evangeliet. Kortelig gennemgaaet første Del af den augsburgske Konfession.

*Norske Udarbeidelser.* 1) Hvad er Penge og hvad Nytte har Menneskene havt af Pengenes Indførelse? 2) At udvikle Betyd-

ningen af den moralske Læresætning: Hellere være end synes. 3) Alexander den Stores verdenshistoriske Betydning. 4) Hvad er Forskjellen mellem Tænkerens og Digterens Begavelse? 5) Raabes der hos os og i Almindelighed med Rette paa Frihed og Lighed? 6) En kort Skildring af Athens politiske Stilling paa Demosthenes's Tid. 7) At anføre de forskellige Grunde, som kan anføres til Frygtløshed ligeoverfor Døden og at vurdere dem. 8) Matematikens Betydning for Aandsdannelsen I Paus og Lassens Læsebog gennemgaaet til Pag. 103, samt en Del af Dialektprøverne. Literaturhistorie efter Eriksens Lærebog fra Pag. 73 ud. Monrads Literaturens Dele gennemgaaet forelæsningsvis.

*Oldnorsk*: Nygaard's Udvalg: Af Kveldulv og hans Sønner Cap. 1—9. Af Kongespeilet: Om Kjøbmanden. Af Sverres Saga: Sverres Tale før Slaget paa Ilevollene og Svinapeters og Sverres Taler. Af den mythisk-heroske Digtning: Gudruns Klage, Hamarsheimt og Hjalmar's Død. Det til Artium oplagte Pensum og Formlæren repeteret. Literaturhistorie og Verslære efter Nygaard.

*Latin*: Virgils Æneide 1ste Bog (fra V. 330) og 2den Bog. Horats' Oder c. 500 Vers (I. 22, 24. II. 2, 3, 7, 13—17, 19, 20. III. 9, 30. IV. 2, 3, 5. Horats' Breve 600 Vers (I. 1—11, 14, 20). Ciceros 2den phillippiske Tale Cap. 1—6. Af Weisses Udvalg af Tacitus: Tiber og Sejan. — Extemporal Læsning (bl. a. Sallust og Curtius). Af Weisses romerske Antikviteter gennemgaaet §§ 26—46, 48, 51—55. Oversigt over den romerske Literaturhistorie (med Benyttelse af Tregders Haandbog). En Hjemme- og en Extemporaloversættelse hver Uge i 1ste Halvaar; i 2det Halvaar er Hjemmeoversættelser indskrænkede til en hver 14de Dag. Samtlige Forfattere, som lægges op til Artium samt Schreiners Formlære og delvis Syntaxen repeterede.

*Græsk*: Af Forfattere læst Platons Krito og Sophokles's Antigone; af Schou-Bruns Grammatik gennemgaaet Syntaxen. Af Antikviteter er gennemgaaet det Fornødne efter Bojesens Lærebog, af Tregders Literaturhistorie ligesaa. Repetition af Artiumspensum.

*Historie*: Frankrigs Historie fra „Religionskrigene“ efter Wallem og Schjøth's Lærebog. Derefter Repetition af Oldtidens Historie efter

L. K. Daa, Nordens Historie efter Eriksen og hele Frankrigs Historie efter ovennævnte Lærebog.

*Mathematik*: Stereo metri. Guldbergs Lærebog læst og repeteret. Derefter Repetition af det matematiske Pensum. Skriftlige Opgaver hjemme og paa Skolen.

*Fransk*: Knudsen & Wallems Læsebog 79 Blade, hvoraf 46 extemporalt. Brynildsens Grammatik. Storms „Dialogues Français.“

*Engelsk*: Autenrieths „English Reader“ 40 Blade, hvoraf 25 extemporalt. Kristiansens Læsebog for Viderekomne 12 Blade extemporalt. Løkkes Grammatik.

### Latingymnasiets 2den Klasse.

*Religion*: Læst og repeteret Nissens Kirkehistorie fra Reformationens Udbredelse til Enden og Joh. Ev. 1, 1—5, 47 i Grundsproget.

*Norsk*: Udarbejdelser. 1) Hvilken Indflydelse har et Lands Naturforhold paa dets Indbyggere? 2) Om Grunden til Uoverensstemmelsen mellem Samtidens og Eftertidens Dom og begges Betydning. 3) En Sammenligning mellem Fønikerne i Oldtiden og Englænderne i den nyere Tid. 4) Hvilke Betingelser har Norge for at blive et Turistland? 5) Om Betydningen af Færdighed i at benytte Sproget i Skrift og Tale. 6) Hvad gjøres i vort Land for Udbredelse af Folkeoplysning, og hvilke eiendommelige Omstændigheder vanskeliggjør den? 7) Selvvalgt Opgave. 8) Sladder og Bagtalelse, deres Aarsager og Virkninger. 9) Aarsagerne til Napoleons Storhed og Fald. 10) Hvorfor er Olaf den Hellige bleven Norges Helgen og fornemste Sagnhelt? 11) Udvikling af Ordsproget: Et Sverd, som ikke bruges, rustet i Skeden. Paus' og Lassens Læsebog 4 D. 2 Afd. Den engelske Lods, De Unge's Forbund, en Fallit, Macbeth (Lassens Oversættelse). Eriksens Literaturhistorie til Oehlenschlaeger.

*Oldnorsk*: Nygaards Læsebog fra Pag. 18 ud. Nygaards Udvalg: Af den yngre Edda: Thors Færd til Jötunheim, Thor og Hyme, Balders Død, Lokes Straf, Volsunger og Nivlunger. Af Kveldulv og hans Sønner 1—9. Formlæren (efter Nygaard) læst helt. Det i Læsebogen og Udvalget gennemgaaede repeteret.

*Latin:* Sallusts Catilina, Livius 21de Bog til Cap. 53. Virgils Æneide 1ste og 2den Bog. Ciceros Cato Major. Nogen Extemporallæsning (bl. a. Cæsar). Af Weisses romerske Antikviteter gjennemgaaet det vigtigste til § 29. Schreiners Grammatik fra § 322 ud. En Oversættelse og en Stil hver Uge, hvoraf den ene extemporal, i sidste Halvaar dog væsentlig Oversættelser. De læste Forfattere repeterede.

*Græsk:* Xenophons Anabasis fra 2den Bog Cap. 17 til 3die Bog III, sammen med 3die Klasse Kriton, desuden Platons Apologi og Homers Iliades, 1ste (1ste Halvdel), 3die, 4de og 6te Bog. Repetition. Schou-Bruns Syntax til § 173, i Formlæren repeteret Verberne. Mythologi efter Tregder til „Heroerne“.

*Historie:* Frankrigs Historie indtil Napoleon III efter Wallem og Schjøth's Lærebog.

*Mathematik, Arithmetik:* Efter Dr. O. J. Brochs Lærebog læst og repeteret 3die, 4de, 5te og 6te Bog.

*Trigonometri:* Guldbergs Lærebog fra § 3 ud. Bogen læst og repeteret. Skriftlige Opgaver hjemme og paa Skolen.

*Fransk:* Af Knudsen & Wallems Læsebog 70 Blade, hvoraf 40 extemporal. Brynildsens Grammatik.

*Engelsk:* Bergs „English made easy“; Løkkes „Engelsk Læsebog for Begyndere 51 Blade, hvoraf 20 extemporal; Autenrieths „The English Reader“ 30 Blade, hvoraf 10 extemporal.

#### Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Religion:* Læst og repeteret Nissens Kirkehistorie fra Begyndelsen til Reformationens Udbredelse.

*Norsk. Udarbejdelser:* 1. Om Krig. 2. Om Handel. 3. Mit Yndlingsfag, og hvorfor det er det. 4. Udholdenhed flytter Bjerge. 5. Tid er Penge. 6. En Fest 4de November og Gjengivelse af en ved denne Leilighed holdt Tale. 7. Alexander den Stores Liv og Karakter. 8. En Fabel, som viser Menneskenes Tilbøjelighed til at dømme efter forudfattede Meninger. 9. Julefornøielser. 10. Indholdet af og Betragtninger over en god Bog (Brev). 11. Hvorledes opstaar Nationalhad, hvorledes næres det, og hvorledes skulde Ondet kunne læges. 12. En Tychobrahesdag.

13. Principiis obsta! 14. Selvvalgt Opgave. 15. Beskrivelse af et smukt Land og Fremstilling af enkelte karakteristiske Træk af dets Natur.

*Oldnorsk*: I andet Halvaar er i en Time om Ugen gennemgaaet og repeteret 20 Sider af Nygaards Læsebog med tilhørende Grammatik.

*Latin*: Ovids Metamorphoses 700 Vers. Ciceros 2den og 4de Catinariske Tale, Pro Archia og De imperio Gn. Pompei til Cap. XVII. Af Schreiners latinske Grammatik er Syntaxen lektievist gennemgaaet fra Cap. I § 194 til § 322 (Infinitiv). Hver Uge en Extemporalstil og hveranden Uge en Hjemmestil.

*Græsk*: Schou-Brunns græske Læsebog. Sammes græske Formlære læst og repeteret. Xenophons Anabasis 2den Bog Cap. I—V, 16. En Time ugentlig har i Regelen været anvendt til skriftlige Øvelser efter Læsebogen etc.

*Historie*: Oldtidens Historie efter L. K. Daa's Lærebog.

*Mathematik*: *Arithmetik*. Efter Dr. O. J. Brochs Lærebog læst og repeteret 1ste og 2den Bog.

*Trigonometri*. Guldbergs Lærebog fra Begyndelsen til § 3 læst og repeteret. Skriftlige Opgaver.

*Fransk*: Af Gjertsens Læsebog 64 Blade, hvoraf 25 extemporal; Brynildsens Grammatik.

*Tydisk*: Schillers Wilhelm Tell. Goetes Hermann und Dorothea (de 3 første Sange).

### Realgymnasiets 3die Klasse.

*Religion*: Joh. Ev. 6, 1—21, 25 i Modersmaalet; forøvrigt som i Latingymnasiets 2den Klasse.

*Norsk* som Latingymnasiets 3die Klasse.

*Oldnorsk* do do.

*Engelsk*: Sommerfelts Nyeste Engelske Forfattere i Udvalg. Sammes Literaturhistorie. Stile efter Knudsen og Løkkes Stiløvelser for Realgymnasierne. Extemporalstile dels efter Brynildsens, dels efter Schrams Stiløvelser for Realgymnasiet.

*Fransk*: I Knudsen og Wallems franske Læsebog II læst fra Pag. 203—317. I Brynildsens Grammatik gennemgaaet Syntaxen.

Stadige Øvelser i at oversætte paa Fransk smaa Exempler, tagne ud af det Læste.

*Historie*, som Latingymnasiets 3die Klasse.

*Geografi*: Gundersens *politiske Geografi* fra Lichtenstein ud. Repeteret Henriksen physiske og Johansens matematiske og tilsidst den politiske Geografi.

*Naturvidenskaber*: Fysik: Magnetisme og Elektricitet. Repetition af hele Fysiken. Schjøtz's Lærebog benyttet. Chemien (Hjortdahls Lærebog), Mineralogien (Corneliusseus Lærebog), Zoologien og Botaniken (Sørensens Lærebøger) repeteret.

*Mathematik*: Efter C. M. Guldbergs Elementer af den analytiske Geometri læst fra Parabelen ud Bogen. Efter Guldbergs algebraiske Analyse læst fra Side 18—41 samt fra Side 68 ud Bogen. Derefter Repetition af hele det matematiske Pensum. Skriftlige Opgaver hjemme og paa Skolen.

*Tegning*: I descriptiv Geometri er gennemgaaet „Projektionslære af Holst og Johannesen“.

#### Realgymnasiets 2den Klasse.

*Religion*. Joh. Ev. 1, 1—5, 47 i Modersmaalet; forøvrigt som Latingymnasiets 2den Klasse.

*Norsk* som Latingymnasiets 2den Klasse.

*Oldnorsk* som Latingymnasiets 2den Klasse.

*Engelsk* (3 Timer alene og 2 sammen med 1ste Klasse): Sommerfelts Engelsk Læsning for Gymnasiet. Sheridan: School for Scandal (Wieseners Udgave). Af Løkkes Engelske Forfattere: Byron og sammen med 1ste Klasse Goldsmith, Hume, Gibbon og en Del af Burke. Repeteret Løkkes Grammatik, 1 Hjemmestil og 1 Extemporalstil ugentlig efter Knudsens og Løkkes Stiløvelser for Gymnasier, tildels ogsaa efter Brynildsens Materialier til engelske Stile.

*Fransk* som Realgymnasiets 3die Klasse og dertil nogle Blade længere i Knudsen og Wallems Læsebog II.

*Tydsck*: Schillers Maria Stuart (fra 2den Akts 4de Scene). Göthes Hermann und Dorothea, de 4 første Sange.

*Historie* som Latingymnasiets 2den Klasse.



*Geografi*: Læst og repeteret Henriksens fysiske Geografi fra Begyndelsen til Jordens indre Varme (Pag. 70). Læst og repeteret Gundersens politiske Geografi fra Begyndelsen til Frankrige med Undtagelse af de tre nordiske Lande.

*Naturvidenskaber*: Fysik: Mekanik, Bølgebevægelse, Akustik og Elektricitet fra Ohms Lov; de tre første Afsnit repeterede (Schjøtz Lærebog). Chemi: Metallerne efter Hjortdahls Lærebog læst og repeteret. Mineralogien efter Corneliussens, Bergartslæren efter Rensch's Lærebog læst og repeteret. Zoologien fra Begyndelsen til Krybdyr (Mennesket nogenlunde udførlig) gennemgaaet. I Botanik læst efter Sørensens Lærebog fra Begyndelsen til Enfrøbladede. En Del Timer anvendt til Øvelse i Plantebestemmelse. Excursioner.

*Mathematik. Arithmetik*: Efter Dr. O. J. Brochs Lærebog læst og repeteret 3de, 4de, 5te og 6te Bog. *Stereometri*: Guldbergs Lærebog læst og repeteret. *Analytisk Geometri* efter Guldbergs Lærebog læst og repeteret til Paralelen. *Trigonometri*: Guldbergs Lærebog fra § 3 ud Bogen læst og repeteret. Skriftlige Opgaver.

*Tegning*: Holst's og Johannesens Projektionslære forfra til § 6. Frihaandstegning dels efter Fortegninger dels efter Kombination af Modeller.

### Realgymnasiets 1ste Klasse.

*Religion*. Som Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Norsk*. Som Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Oldnorsk*. Som Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Engelsk*. (2 Timer alene og 2 sammen med 2den Kl.) Løkkes Engelske Forfattere: Macanlay, Stanhope og Dickens; desuden noget sammen med 2den Klasse som derunder anført. Repeteret Løkkes Grammatik. 1 Hjemmestil og 1 Extemporalstil ugentlig efter Knudsen og Løkkes Stiløvelser.

*Fransk*, som Latingymnasiets 1ste Klasse.

*Tydsck*, do.

*Historic*, do.

*Geografi* som Realgymnasiets 2den Klasse.

*Naturvidenskaber.* Fysik: Mekanik, Bølgebevægelse, Akustik og Optik læst og repeteret (Schjøtz's Lærebog). Botanik som i Realgymnasiets 2den Klasse. Zoologi: Mennesket udførlig gennemgaaet, kort Oversigt over den hele Zoologi. Chemi efter Hjortdahls Lærebog fra Surstof til Metallerne læst og repeteret.

*Mathematik. Arithmetik:* Efter Dr. O. J. Brochs Lærebog læst og repeteret 1ste og 2den Bog. *Trigonometri:* Guldbergs Lærebog fra Begyndelsen til § 3 læst og repeteret. *Plan Geometri:* Bonnevie og Sørensens Lærebog læst og repeteret. Skriftlige Opgaver.

*Tegning.* Fortsat Tegning efter Plancher (Fladeornamenter), optrukne med Pen og Tusch og farvelagte.

#### Middelskolens 6te Klasse.

*Religion.* Repeteret Sverdrups Udtog af Pontoppidans Forklaring og Vogts Bibelhistorie for Borgerskolen. I Testamentet læst Bjergprædikenen og en Del af Romerbrevet. Enkelte Salmer repeterede.

*Norsk.* Stile: 1. Fra et Feriebesøg (Brev til en Ven). 2. De forskjellige Reisemaader, deres Fortrin og Mangler. 3. En Sommerdag paa Landet. 4. Den politiske Kandestøber. 5. Det vigtigste Mineral og dets Anvendelse. 6. En Sammenligning mellem Norges og Spaniens Naturforhold. 7. Et Brudstykke af min Dagbog. 8. Oversættelse fra Tysk. 9. Hvilke forskjellige Tjenester udfører Arbejderne for os, og hvilken er denne Stands Betydning for Samfundet? 10. Fortæl om en historisk Person, du synes godt om og sig hvorfor. 11. En morsom Forestilling. 12. Natur og Folkeliv i den nordlige kolde Zone. 13. Ansøgning om et Laan for at kunne begynde en Forretning. 14. Ilden er en god Tjener, men en slem Herre. 15. En Tychobrahesdag. 16. De norske Fjelde og deres Betydning for Landet. 17. Selvalgt Opgave. 18. Forretningsskrivelse angaaende Afslutning af en Handel.

*Tydsck.* I Paus og Lassens tydske Læsebog læst fra Pag. 49 (3 Opl.) til den poetiske Del. I Løkkes Grammatik gennemgaaet Syntaxen. Ugentlige Stile, dels hjemme, dels extemporale, efter Knudsens

Stiløvelser og Winthers Supplement, alt under stadige mundtlige Øvelser i at oversætte almindelige gjængse Sætninger paa Tydsk. Engelskliniens særlige Time er anvendt til mundtlig Oversættelse til Tydsk efter Forberedelse.

*Latin.* Efter Voss' Udvalg af latinske Klassikere læst: Phædri Fabler, Cæsar de bello Gallico 1ste Bog fra Kap. XX ud og Ciceros 1ste og 3die Tale mod Katilina. Derefter repeteret det hele Pensum til Middelskolens Afgangsexamen. Af Schreiners Grammatik er læst det Væsentligste af Kasuslæren, hvorefter Formlæren er repeteret. 1 Extemporalstil om Ugen og enkelte Hjemmestile efter Andersen og Gjørs Stiløvelser.

*Engelsk.* Engelsk Læsebog for Middelskolens 5te og 6te Klasse fra Pag. 71 ud, Stykkerne af „The Settlers in Canada“ extemporal. Løkkes lille Grammatik læst ud fra Verbet og repeteret. Præpositioner og Synonymer efter Knudsen og Løkkes Stiløvelser; Stile og mundtlig Oversættelse efter samme Bog fra Pag. 71 og ud (den sidste Udgave).

*Fransk.* Af Gjertsens Læsebog læst og repeteret 14 Blade; læst og repeteret Formlæren efter Brynildsens Grammatik.

*Historie.* Repetition af Verdenshistorien efter Schjøth's Lærebog og Nordens Historie efter Eriksens Lærebog.

*Geografi.* Repeteret det hele Pensum efter Geelmuydens store Geografi.

*Naturkundskab.* Repeteret hvad der er læst i Middelskolen af Naturfag.

*Mathematik.* I Arithmetik fra Logarithmer ud Bonnevis Lærebog. I Geometri 5te og 6te Bog af Bonnevis Lærebog. I praktisk Regning Rentes Rente, Rabat af Rabat samt Blandings- og Delingsregning. Til Slutning er det hele Pensum repeteret. Skriftlige Opgaver 1 Gang ugentlig paa Skolen, og i sidste Halvaar 2 Gange maanedlig hjemme.

*Tegning.* Tegnet Ornamenter efter Plancher, optrukne med Pen og Tusch; hver anden Uge Projektionstegning dels efter Opgaver dels efter Opstilling af Modeller, optrukne med Tusch, Projektionslinier med Blaet.

### Middelskolens 5te Klasse.

- Religion.* Læst og repeteret Pontoppidans Forklaring fra 3die Artikel til Enden, samt Vogts Bibelhistorie fra Apostlernes Gjerninger til § 176. Bibelsk Geografi. Enkelte Salmer. I Testamentet læst 2 Breve.
- Norsk.* Læsning af Eriksens og Paulsens Læsebog, 3die Del. Deklamation. Hofgaards større Grammatik: Sætningslæren med Forbigaaelse af de fleste Anmærkninger samt Repetition af hele Bogen. Stile: 1. En Skibsmasts Historie. 2. Lykkelig Redning af en stor Fare. 3. Udsigten fra mit Værelse. 4. Noget af og om en morsom Bog. 5. En Samtale mellem en Sømand og en Landmand om deres Stillings Fortrin og Mangler. 6. En Uveersdag ude og inde. 7. „Det spørger“. 8. Sammenlignende Fremstilling af Naturforholdene paa Island, Irland og Sicilien. 9. Hvo der gaar foran i en Alvorsdyst, han seirer ei, han kjæmper kun og falder. 10. En morsom Forestilling. 11. Fortæl om en historisk Person, du synes godt om, og angiv hvorfor. 12. Den morsomste Dag i Ferierne. 13. Fra Torvet til Bryggen (Et Folkelivsbillede fra Kristiansand). 14. Et Eventyr, som jeg har hørt fortælle. 15. Et uventet Gjensyn. 16. Et Blad af Historien.
- Tydsck.* Af Pauss og Lassens tydske Læsebog læst og tildels repeteret omtr. 40 Sider. I Løkkes (større) Grammatik gjennemgaaet en Del af Syntaxen. Ugentlige Stile, dels hjemme, dels extemporale, efter Knudsens Stiløvelser. Engelskliniens særlige Time anvendtes i 1ste Halvaar til Læsebog (omtr. 15 Sider), i 2det Halvaar til Stile efter Hofgaards tydske Stilopgaver.
- Latin.* Af Voss' Udvalg af latinske Klassikere: De 8 første Feltherrer af Cornelius Nepos og Cæsar de bello Gallico 1ste Bog (Cap. I—XX) læst og repeteret. Af Schreiners Grammatik er Formlæren fuldstændig gjennemgaaet og repeteret. Hver Uge en Extemporalstil og en Hjemmestil efter Andersen og Gjørs Stiløvelser samt jevnlig mundtlig Oversættelse fra Norsk til Latin.
- Engelsk.* Brekkes Engelsk Læsebog for Middelskolens 5te og 6te Klasse 84 Sider. Løkkes lille Grammatik Formlæren og af Syntaxen til Verbet. Efter Knudsen og Løkkes Stiløvelser gjennemgaaet de til Grammatiken hørende Exempler mundtlig, samt anvendt 1 Time ugentlig til Stilskrivning af de sammenhængende Stykker. Diktat.

*Fransk.* Knudsen & Wallems Læsebog I. 14 Blade; Adjektiverne, Talordene, Pronominerne og de regelmæssige Verber efter Brynildsens Grammatik.

*Historie.* Læst og repeteret Eriksens Nordens Historie fra „Danmark og Norge under Enevældet“ til Enden. Schjøths Verdenshistorie fra andet Tidsrum til Enden.

*Geografi.* Fra Schweitz til Asia, fra Norge til Storbritanien efter Geelmuydens store Geografi læst og repeteret. Jævnlig Karttegning.

*Naturkundskab.* Fysiken læst og repeteret efter Henriksens Lærebog. Ved Skoleaarets Begyndelse er en Del Timer anvendt til Øvelse i Plantebestemmelse og til Gjennemgaaelse af „Planternes indre Bygning og Liv“ efter Sørensens Lærebog. Excursioner foretagne.

*Mathematik.* 3die Bog af Bonnevis Arithmetik, 2den, 3die og 4de Bog af Bonnevis Geometri læst og repeteret. I praktisk Regning er gennemgaaet Forholdsregning, Rentesregning, Rabat og Diskonto efter Johannesens Regnebog. Skriftlige Opgaver 1 Gang ugentlig paa Skolen.

*Tegning.* Se 6te Middelskoleklasse.

#### Middelskolens 4de Klasse.

*Religion.* Læst og repeteret Pontoppidans Forklaring fra 2den Part til Sp. 378. Vogts Bibelhistorie § 120 — § 156. Læsning i Bibelen. Salmer efter Landstad.

*Norsk.* Læsning efter Eriksens og Paulsens Læsebog, 3die Del. Enkelte Digte er lærte udenad. Af Hofgaards norske Grammatik det væsentligste af Formlæren. Et skriftligt Arbeide om Ugen, i Regelen Diktat, desuden 7 Stile.

*Tydsck.* Af Pauss og Lassens tydske Læsestykker læst og tildels repeteret omtrent 40 Sider. Formlæren delvis gennemgaaet efter Løkkes større Grammatik. Ugentlige Stile dels hjemme, dels extemporale efter Knudsens Stiløvelser. Ogsaa mundtlige Øvelser efter samme Bog.

*Latin.* Johanssens latinske Læsebog 1ste Afdeling, de norske Exempler mundtlig og for største Del ogsaa skriftlig oversatte, dels hjemme dels paa Skolen. Det nødvendige af Formlæren efter Schreiners Grammatik.

- Engelsk.* Af Løkkes Læsebog for Begyndere oversat fra Pag. 60—119, læst udenad fra Begyndelsen til Pag. 37, det væsentligste af Formlæren læst og repeteret flere Gange. Læseøvelser. Diktat.
- Historie.* Schjøth's Verdenshistorie til 2det Tidsrum læst og repeteret. Eriksens Nordens Historie fra Begyndelsen til „Danmark og Norge under Adelsvældet.“
- Geografi.* Geelmuydens Lærebog fra Norge til Asia.
- Naturkundskab.* I Zoologi fra Leddyr og ud samt den hele Botanik med Undtagelse af „Planternes indre Bygning og Liv“ ; det meste repeteret; (Sørensens Lærebøger). Exkursioner.
- Mathematik.* Læst og repeteret de 2 første Bøger af Bonnevis Arithmetik og Geometri. S sammensat Reguladetri og Procentregning gennemgaaet samt paabegyndt Rentesregning. Skriftlige Opgaver paa Skolen anden hver Uge.
- Tegning* (2 Timer). Efter Hertles „Vorlagewerk“ Rosetter, Bladformer, Vaser samt Fladeornamenter, tildels optrukne med Pen og Tusch samt for en Del farvelagte.

### Middelskolens 3die Klasse.

- Religion.* Læst og repeteret første Part af Pontoppidans Forklaring (Sverdrups Udtog), Vogts Bibellistorie § 75—§ 119, Katekismen repeteret tilligemed udvalgte Sententser. Salmer efter Landstad. Læsning af Lukas Evangelium.
- Norsk.* Læsning efter Eriksen og Paulsens Læsebog, 3die Del. Enkelte Digte udenadlærte. Hofgaards lille Grammatik. Af Aars's Retskrivningsregler § 6, § 9 og § 12. Ugentlig Diktat.
- Tydske.* Kristofer Lassens Læsebog fra 2den Afdeling ud. Af Johanssens Grammatik læst Formlæren til Brugen af haben og sein. Lidt Diktat, samt Stilskrivning efter Knudsens Stiløvelser. Ogsaa mundtlige Øvelser efter samme Bog.
- Historie.* Schjøth's Lærebog i Verdenshistorie for Middelskolen: Midlalderen. Eriksen Nordens Historie: til Folkungerne i Norge. Oversigterne i begge Lærebøger er gennemgaaede.
- Geografi.* Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Geelmuydens store Geografi. Karttegning paa Skolen.

*Naturkundskab.* Krybdyr, Padder og Fiske samt Leddyr efter Sørensens Dyrerigets Naturhistorie. I Høsttimerne botaniske Anskuelsesøvelser, i Vaartimerne læst og repeteret den generelles Del af Sørensen Plantelære indtil Planternes indre Bygning.

*Mathematik.* I Regning er Brøk og Decimalbrøk repeteret, dernæst enkelt Reguladetri gennemgaaet efter Johannesens Regnebog. I sidste Halvaar er 1—2 ugentlige Timer brugte til forberedende Geometriundervisning efter Hamiltons Lærebog.

*Tegning.* Cfr. 4 Middelskoleklasse.

#### Middelskolens 2den Klasse.

*Religion.* Læst og repeteret Vogts Bibellistorie for Borgerskoler til § 75 (Israels Rige). Katekismens 5 Parter. Udvalgte Stykker af Hustavlen og Bibelsprog efter Sententserne. Gennemgaaet Søndagsevangelierne og samtidig Kirkeaaet. Salmer efter Landstads Salmebog.

*Norsk.* Læsning, Digte og Analyse efter Eriksens & Paulsens Læsebog, 2den Del. Diktat 2 Gange om Ugen. Det vigtigste af Aars' Retskrivningsregler er indøvet, samt af Hofgaards lille Grammatik er læst til Retskrivningsregler.

*Tydsck.* Kristofer Lassens Læsebog fra Begyndelsen til 2den Afdelings Stykke 10. Lidt Diktat og Stilskrivning, samt mundtlige Øvelser i Oversættelse af lette Sætninger.

*Historie.* Schjøths Lærebog i Verdenshistorien for Middelskolen: Oversigterne gennemgaaede.

*Geografi.* Europas Geografi efter D. Christensens lille Lærebog. Dernæst er det vigtigste af den matematiske, fysiske og politiske Geografi gennemgaaet efter Geelmuydens store Geografi. Stadig Karttegning.

*Naturhistorie.* I første Halvaar Anskuelsesøvelser, i 2det Halvaar læst og repeteret Pattedyrene samt læst Fuglene efter Sørensens Dyrerigets Naturhistorie.

*Regning.* Praktisk Regning, Almindelig Brøk og Decimalbrøk.

*Tegning.* Gennemgaaet de geometriske Grundformer, den rette Linie i forskjellige Stillinger, Vinkler, Kors, Kvadratet, Trianglet,

Romberne, Sexkanten og Ottekanten, Femkanten, Cirklen og Spiralen. Sexkanten og Ottekanten repeteret med deri indtegnede forskellige Mønstre.

#### Middelskolens 1ste Klasse.

*Religion.* Det gamle og nye Testamente efter Vogts mindre Bibel-historie. Endel Salmer efter Landstads Salmebog. Katekismens 5 Parter, hvoraf de 4 første med Luthers Forklaringer, samt Bønner.

*Norsk.* Læsning, Gjengivelse af det Læste samt Analyse til Indøvelse af Grammatikens Begyndelsesgrunde. Udenadlæsning af Digte. Afskrivning efter Bog afveklende med Diktat.

*Tydske.* Kristofer Lassens tydske Læsebog for Begyndere til Pag. 11. Skriftlige Øvelser.

*Historie.* Rektor Eriksens lille Verdenshistorie til den franske Revolution.

*Geografi.* Oversigt over Verdensdelene. Europas Geografi gennem-gaaet efter D. Kristensens „Udtog af Geografien“. Karttegning.

*Regning.* De fire Regningsarter i hele Tal med og uden Benævning.

*Skrivning.* Fire Timer ugentlig. Pahlmans Methode er anvendt.

*Gymnastik* (hele Skolen). De befalede Vaabenøvelser fordeltes paa September 1887 og 2 Dage under Hovedexamen 1888. Fra Gymnastik fritoges paa Grund af Legemsfeil og Sygelighed 15 Disciple permanent.



## VII. Afgangsexamina i 1888.

## Middelskolen paa Latinlinien (kun Skolens Elever):

	Hovedkarakter	optagne i Skolen
Boysen, Axel . . . . .	Godt (2,77)	1881
Refsnæs, Endre . . . . .	Meg.godt (2,31)	1881
Smitt, Jens . . . . .	Meg.godt (1,88)	1885
Stabel, Otto I. . . . .	Meg.godt (2,50)	1882

## Middelskolen paa Engelsklinien (kun Skolens Elever):

Engelstad, Bjarne . . . . .	Meg.godt (2,50)	1882
Frøstrup, Edvard . . . . .	Godt (2,61)	1880
Hagemann, Johan . . . . .	Meg.godt (2,07)	1882
Heiden, Axel . . . . .	Godt (2,86)	1884
Henriksen, Kristian . . . . .	Meg.godt (2,43)	$\frac{1880}{1887}$
Olsen, J. Kristian . . . . .	Meg.godt (1,60)	1882
Olsen Ole Kr. . . . .	Godt (2,68)	1882
Olsen Oluf . . . . .	Godt (2,82)	1882

## Examen artium:

Afgangsexamina i 1888.

Klassisk	Middelskolens Afgangsexamen	Norsk Stil	Lat. Overs.	Math. skr.	Religion	M. L. & Oldn.	Latin	Latin	Græsk	Græsk	Fransk	Engelsk	Historie	Mathem. m.	Hoved- karakter
Gullestad, Hans. . . . .	1885 i Kr.sand	3	4	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	2	Godt
Hammer Richard . . . .	1885 i Kr.sand	2	3	5	1	1	2	2	1	2	1	1	1	3	Meget godt
Peersen, Rudolf Elias	1883 i Kr.sand	3	3	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	Meget godt
Piene, Kaspar Kristian Bugge . . . . .	1885 i Kr.sand	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	-	2	1	Meget godt
Realartium	Middelskolens Afgangsexamen	Norsk Stil	Eng. Stil	Math. skr.	Fysik skr.	Religion	M. L. & Oldn.	Engelsk	Fransk	Historie	Geograf	Mathem. m.	Naturv. m.	Tegning	Hoved- karakter
Gundersen, Edvard. . .	1885 i Kr.sand	2	4	3	2	2	2	3	3	2	1	2	1	1	Meget godt
Piene, Gustav Bugge	1885 i Kr.sand	3	3	1	1	1	3	3	4	3	2	2	1	1	Meget godt
Reinhardt, Gottlob Karl	1885 i Kr.sand	1	2	3	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	Meget godt
Solheim, Thor Thorsen	1885 i Tvedestr.	2	4	2	2	1	3	3	3	2	3	2	2	2	Meget godt

## VIII. Skolens Bibliothek og Samlinger.

## a. Skolens Bibliothek.

Fortegnelse over Tilvæksten følger særskilt.

## b. Skolens Samlinger.

## Den fysiske Samling.

2 Bunsens Elementer.

## Den zoologiske Samling.

## A. Hvirveldyr.

*Pattedyr.*

Muldvarp, *Talpa europæa*.

Sciurus bicolor, Indien.

Kænguru, *Onychogalea frenata*, Queensland } Dyr.

Skovkat.

Raadyr, *Cervus Capreolus*.

*Fugle.*

Nattergal, *Sylvia luscinia*, Frankrig.

Fossekal, *Cinçlus aquaticus*.

Biæder, *Merops javanicus*, Malabar.

Acridoteres fuscus, Indien.

Zonotrichia leucophyrus, Indien.

Vagtel, *Perdix coturnix*.

Grønbenet Sumphøne, *Gallinula chloropus*.

Toplom, *Podiceps cristatus*.

Taarnevale, *Cypselus apus*, Tjos, Gave fra Skoleelev B. Rude.

Kolibri, Gave fra Skoleelev Thorbjørn Olsen.

Papegøie fra Argentina, Gave fra Jørgine Larsen.

Graaspette, *Picus canus*, Lund, Gave fra Skoleelev K. Drangsholt.

Trane, *Grus cinerea*.

Blisgaas, *Anser albifrons*, Kristiansand.

Sjørre, *Oidemia fusca*, Kristiansand.

Pelikan, *Pelicanus*, Chili, Gave fra Skibskapt. J. Natvig.

*Krybdyr.*

Skovøgle, *Lacerta vivipara*, Lister, Gave fra Seminarist Meberg.

Sletsnog, *Coluber lævis*, Gave fra Konsul C. Christiansen.

*Fiske.*

Den lodne Varre, *Platessa hirtus*, Kristiansand.

2 Sugefiske, *Echeneis*, Gave fra Skoleelev Andreas Isefjær.

Den almindelige Stør, *Accipenser Sturio*, Mandal.

Hundehai, *Scyllium canicula*, Kristiansand, Gave fra Farmaceut Graarud.

**B. Løddyr.**

Dødningshoved, *Sphinx Atropos*, Kristiansand, Gave fra Suedker Oskar Pedersen.

*Sphinx Convolvuli*, Gave fra Handelsreisende Bache.

Do. Gave fra Instrumentmager Jakobsen.

Biller i Ærter, Gave fra Skoleelev Thoralf Tønnesen.

**D. Bløddyr.**

Kammusling, *Pecten*, Kristiansand, Gave fra Syvert Syvertsen.

**H.**

Hovedskallen af en Kænguru.

Svinetænder, Gave fra Skoleelev Edvard Frøstrup.

Haitænder, fundne i Jorden i Syd-Carolina, Gave fra Skibskapt. Edv. Jonasen.

Et ganske lidet Hønseæg, Gave fra Skoleelev Endre Refsnes.

**Den botaniske Samling.**

Potet, veiende 870 Gr., Gave fra Kjøbmand Birkeland.

Tang, fundet 15 Mile syd for Kap Horn, Gave fra Skoleelev E. Natvig.

Søved fra Vefsenfjord, Gave fra Skoleelev Mikael Aas.

— - Kristiansand, Gave fra Tekniker J. Julius Johansen.

Fingersop, Gave fra Skoleelev Adolf Tischendorf.

**Den mineralogiske Samling.**

Cølestin, Cypren, forskellige Kalkspatkrystaller, Magnetjernkrystaller, Kryolit, Malachit m. m., Gave fra Student Smitt.

Et Stykke forkislet Træ fra det sorte Hav, Gave fra Konsul H. Johnsen.

Do. Gave fra Askildsen.

Kalkspat med gedigent Sølv, Gave fra Skoleelev Axel Lund.

Nikkel fra Evje, Gave fra Skoleelev Kr. Henriksen.

Kalksten fra en guldførende Gang i Taltal, Chili, Gave fra Agent Blumer.

Konglomerat (af en Rullesten i Høivaag), Gave fra Pastor Jensen.

### Den ethnografiske og historiske Samling.

2 kinesiske Aviser, Gave fra Skoleelev Maurits Bastrup.

Tyrkisk Pas, Gave fra Boghandler N. Chr. Nielsen.

---

### Myntsamlingen.

Japonesisk Pengeseddel og flere Mynter fra Sydasien, Gave fra Skoleelev Maurits Bastrup.

Amerikansk Pengeseddel, Gave fra Skibskapt. Edv. Jonassen.

For nævnte Gaver til Samlingerne ligesom til Bibliotheket udtales Skolens forbindtlige Tak.

---

## IX. Skole- og Indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Indskrivningspenge udgjør i Gymnasierne 16, i Middelskolen 8 Kroner. Skolepengene udgjør for begge Gymnasiers 3 Klasser 144 Kr. aarlig, for Middelskolens 6te, 5te og 4de Klasse 96, for 3die 72, for 2den 64, for 1ste 56 Kroner.

For Brødre gives saadan Moderation, at den ældste (o: den som gaar i den høieste Klasse) betaler fuldt ud, den anden to Trediedele, den 3die en Halvpart af den for deres respektive Klasser bestemte Sum, medens 4de og fig. er Gratister. I det afvigte Skoleaar har til Fripladse været bevilget 1640 Kroner, og de tilstaaede Fripladse været fordelte paa 3die Latingymnasiklasse med 3 hele, 3die Realg.kl. 1 hel, 2den Latg.kl. 3 hele, 1ste Latg.kl. 3 hele, 2den Realg.kl. en halv, 1ste Realg.kl. ligesaa, 5te Middelsk.kl. 1 hel. Thues Legats Renter har været tildelte 1 Discipel af 3die Latingymn. med en Halvpart og 2 Disciple af 2det Latingymnasium med hver en Fjerdepart.

---

## X. Skolens Regnskab i 1887—88.

## Indtægt.

1.	Beholdning fra forr. Aar . . . . .	Kr. 6161.08
2.	Renter . . . . .	„ 7344.52
3.	Jordafgift . . . . .	„ 3343.53
4.	Skole- og Indskrivningspenge . . . . .	„ 13199.50
5.	Bidrag af Kommunen . . . . .	„ 3200.00
6.	Andre Indtægter . . . . .	„ 2631.54
7.	Tilskud af Statskassen . . . . .	„ 20164.00
		<hr/>
		Kr. 56044.17

## Udgift.

1.	Lønninger	
	a. til kgl. ansatte Lærere . . . . .	Kr. 26400.00
	b. - Klasselærere . . . . .	„ 4758.34
	c. - Timelærere (og Vikarer) . . . . .	„ 3076.70
	d. Andre Lønninger (Kasserer, Forvalter, Pedel) . . . . .	„ 1546.22
		<hr/>
		Kr. 35781.26
2.	Alderstillæg	
	a. til kgl. ansatte Lærere . . . . .	Kr. 7100.00
	b. - Klasselærere . . . . .	„ 622.23
		<hr/>
		„ 7722.23
3.	a. Bibliotheket . . . . .	Kr. 2149.11
	b. Fysikalske og naturhist. Samling . . . . .	„ 367.26
	c. Andre Læremidler . . . . .	„ 563.26
		<hr/>
		Kr. 3079.63
4.	Stipendier og Legater, Fripladse og Moderation for Brødre . . . . .	„ 1796.73
5.	Lys og Brænde . . . . .	„ 1056.04
6.	Trykning, Avertissem., Skrivematerialer . . . . .	„ 181.08
7.	Blandede og tilfældige Udgifter . . . . .	„ 568.87
8.	Beholdning	
	a. Restancer . . . . .	Kr. 4295.06
	b. Kontant . . . . .	„ 1563.27
		<hr/>
		„ 5858.33
		<hr/>
		Kr. 56044.17

Kristiansands Kathedralskole d. 3die Oktober 1888.

K. Feilberg.

# Examinationsplan

for

## Hovedexamen ved Kristianssands Kathedralskole 1888.

(Formiddag Kl. 9.)

(Eftermiddag Kl. 4.)

Juni.	Latingymnasium 3die Kl.	Værliste	Realgymnasium 3die Kl.	Værliste	Middelskolens 6te Kl.	Værliste	2. & 1. Latingymnasium.	Værliste	2. & 1. Realgymnasium.	Værliste	5—1 Middelskolen.	Værliste
22.	Religion, Fog, Schielderup.	7.	Religion, Fog, Schielderup.	7.								
25.	Mathematik, Lie, Schiøtz.	7.	Mathematik, Lie, Schiøtz.	7.	Religion, Fog, Schielderup,	10.	Norsk Stil, Schönheyder.	G.L.	Norsk Stil, Knap.	G.L.	5. Tysk skr., Jæger. 4. E. Engelsk, Bessesen. 3. Naturhist., Hamilt. 2. Tysk, Johansen. 1. Norsk skr., Tønseth.	1. 2. 11. 12. 13.
26.			Naturvidenskab. Hougen, Schiøtz.	7.	Geografi, Hamilton, Lie.	18.	Latinsk Oversættelse og Stil, Gjessing, Sagen.	G.L.	Engelsk Stil, Knap.	G.L.	5. Fransk, Bessesen. 4. Historie, Fog. 3. Geografi, Johansen. 1. Regning, Tønseth.	1. 2. 11. 13.
27.							Mathemat. skr., Lie,	G.L.	Mathemat. skr., Lie.	G.L.	5. L. Latin skr., Schönheyder. E. Engelsk skr., Knap. 4. Mathem., Hougen. 3. Norsk skr., Jæger. 2. Geografi, Johansen.	1. 1. 2. 11. 12.
28.	Latin, Gjessing, Jensen.	7.	Geografi, Lie, Hamilton.	6.	Latin, Schönheyder, Jæger, Engelsk, Knap. Bessesen.	10.	Historie, Sagen.	8.	Naturfag, Hougen.	3.	5. Tysk, Jæger. 2. Norsk skr., Johans. 1. Religion, Tønseth.	1. 12. 13.
29.					Norsk, Schönheyder, Sagen.	10.	Mathematik, Lie.	8.	Fysik skr., Hougen,	3.	5. Geografi, Hamilton. 4. Religion, Fog. 3. Tysk, Johansen.	1. 2. 11.
30.					Efterm. Skrivning.		2. Latin, Gjessing. 1. Latin, Sagen.	8. 4.	Mathematik, Lie.	3.	5. Religion, Fog. 4. L. Latin, Jæger. 2. Regning, Arnesen.	1. 2. 12.
Juli 2.	Norsk, Rektor, Oldn., Gjess. } Storm	7.	Norsk, Rektor, Oldn., Gjess. } Storm	7.			2. Fransk og Engelsk, Bessesen.	8.	Geografi, Lie.	3.	5. Matematik skr., Hamilton. 4. Norsk skr., Jæger. 3. Religion, Fog. 1. Geografi, Tønseth.	1. 2. 11. 13.
3.	Historie, Sagen, Storm,	7.	Historie, Sagen, Storm.	7.	Naturfag, Hougen, Hamilton.	10.	2. Græsk, Rektor. 1. Græsk, Gjessing.	8. 4.	Engelsk, Knap.	3.	5. Norsk skr., Schönh. 4. Tysk skr., Jæger. 2. Religion, Fog. 1. Norsk, Tønseth.	1. 2. 12. 13.
4. & 5.	<b>Exercitie.</b>											
5.	Græsk, Rektor. G. Gjessing.	7.			Historie, Sagen. Gjessing.	10.						
6.			Fransk og Engelsk, Rektor og Knap. Kleven.	7.					Religion, Fog.	3.	5. Norsk, Schönheyd. 4. Geografi, Bessesen. 3. Matematik, Hamilton. 2. Historie, Johansen. 1. Historie, Tønseth.	1. 2. 11. 12. 13.
7.	Fransk og Engelsk, Bessesen, Kleven.	7.			Tysk, Rektor, Jæger.	10.	Religion, Fog.	8.	Historie, Sagen.	3.	5. Latin, Schönheyd. Engelsk, Knap. 4. Naturhistorie, Hougen. 3. Norsk, Jæger.	1. 9. 2. 11.
9.					Mathematik, Hamilton, Lie.	10.	1. Fransk, Bessesen.	8.	1. Fransk, Bessesen.	8.	5. Historie, Fog. 4. Tysk, Jæger. 2. Norsk, Johansen. 1. Tysk, Tønseth.	1. 2. 12. 13.
10.					Fransk, Bessesen, Knap.	10.	2. Oldnorsk, Gjessing. 1. Norsk og Oldn.	8. 2.	2. Oldnorsk, Gjessing.	8.	5. Matematik, Hamilton. 4. Matematik	1. 2.

Jun.	Lattingymnasium 3die Kl.	Værel.	Realgymnasium 3die Kl.	Værel.	Middelskolens 6te Kl.	Værel.	2. & 1. Lattingymnasium.	Værel.	2. & 1. Realgymnasium.	Værel.	5—1 Middelskolen.	Værel.
22.	Religion, Fog, Schielderup.	7.	Religion, Fog, Schielderup.	7.								
25.	Mathematik, Lie, Schiøtz.	7.	Mathematik, Lie, Schiøtz.	7.	Religion, Fog, Schielderup.	10.	Norsk Stil, Schönheyder.	G.L.	Norsk Stil, Knap.	G.L.	5. Tysk skr., Jæger. 4. E. Engelsk, Bessesen. 3. Naturhist., Hamilt. 2. Tysk, Johansen. 1. Norsk skr., Tønseth.	1. 2. 11. 12. 13.
26.			Naturvidenskab. Hougen, Schiøtz.	7.	Geografi, Hamilton, Lie.	18.	Latinsk Oversættelse og Stil, Gjessing, Sagen.	G.L.	Engelsk Stil, Knap.	G.L.	5. Fransk, Bessesen. 4. Historie, Fog. 3. Geografi, Johansen. 1. Regning, Tønseth.	1. 2. 11. 13.
27.							Mathemat. skr., Lie,	G.L.	Mathemat. skr., Lie.	G.L.	5. L. Latin skr., Schönheyder. E. Engelsk skr., Knap. 4. Mathem., Hougen. 3. Norsk skr., Jæger. 2. Geografi, Johansen.	1. 1. 2. 11. 12.
28.	Latin, Gjessing, Jensen.	7.	Geografi, Lie, Hamilton.	6.	Latin, Schönheyder, Jæger, Engelsk, Knap. Bessesen.	10.	Historie, Sagen.	8.	Naturfag, Hougen.	3.	5. Tysk, Jæger. 2. Norsk skr., Johans. 1. Religion, Tønseth.	1. 12. 13.
29.					Norsk, Schönheyder, Sagen.	10.	Mathematik, Lie.	8.	Fysik skr., Hougen,	3.	5. Geografi, Hamilton. 4. Religion, Fog. 3. Tysk, Johansen.	1. 2. 11.
30.					Efterm. Skrivning.		2. Latin, Gjessing. 1. Latin, Sagen.	8. 4.	Mathematik, Lie.	3.	5. Religion, Fog. 4. L. Latin, Jæger. 2. Regning, Arnesen.	1. 2. 12.
Juli 2.	Norsk, Rektor, Oldn., Gjess. } Storm	7.	Norsk, Rektor, Oldn., Gjess. } Storm	7.			2. Fransk og Engelsk, Bessesen.	8.	Geografi, Lie.	3.	5. Matematik skr., Hamilton. 4. Norsk skr., Jæger. 3. Religion, Fog. 1. Geografi, Tønseth.	1. 2. 11. 13.
3.	Historie, Sagen, Storm,	7.	Historie, Sagen, Storm.	7.	Naturfag, Hougen, Hamilton.	10.	2. Græsk, Rektor. 1. Græsk, Gjessing.	8. 4.	Engelsk, Knap.	3.	5. Norsk skr., Schøn. 4. Tysk skr., Jæger. 2. Religion, Fog. 1. Norsk, Tønseth.	1. 2. 12. 13.
4. & 5.	<b>Exercitie.</b>											
5.	Græsk, Rektor. G. Gjessing.	7.			Historie, Sagen. Gjessing.	10.						
6.			Fransk og Engelsk, Rektor og Knap. Kleven.	7.					Religion, Fog.	3.	5. Norsk, Schönheyd. 4. Geografi, Bessesen. 3. Matematik, Hamilton. 2. Historie, Johansen. 1. Historie, Tønseth.	1. 2. 11. 12. 13.
7.	Fransk og Engelsk, Bessesen, Kleven.	7.			Tysk, Rektor, Jæger.	10.	Religion, Fog.	8.	Historie, Sagen.	3.	5. Latin, Schönheyd. Engelsk, Knap. 4. Naturhistorie, Hougen. 3. Norsk, Jæger.	1. 9. 2. 11.
9.					Mathematik, Hamilton, Lie.	10.	1. Fransk, Bessesen.	8.	1. Fransk, Bessesen.	8.	5. Historie, Fog. 4. Tysk, Jæger. 2. Norsk, Johansen. 1. Tysk, Tønseth.	1. 2. 12. 13.
10.					Fransk, Bessesen, Knap.	10.	2. Oldnorsk, Gjessing. 1. Norsk og Oldn., Schönheyder.	8. 3.	2. Oldnorsk, Gjessing.	8.	5. Matematik, Hamilton. 4. Matematik, Hougen. 3. Historie, Johansen.	1. 2. 11.

Fremmede Censorer: Professorerne G. Storm og Schiøtz, Adjunkterne Jensen og Kleven samt Pastor V. Schielderup.

11te Kl. 9 Censur.

12te Kl. 11 Afslutning og Dimission.

Skolen begynder igjen efter Ferierne Fredag den 24de August Kl. 10.